

ΣΤΕ 798/2016 [Νόμιμο περιβαλλοντικό πρόστιμο για χώρο ταφής απορριμάτων]

Περίληψη

-Η κύρωση η οποία επιβάλλεται για τη ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατόπιν ελέγχου των οργάνων είναι ενιαία, έστω και εάν οι παραβάσεις που διαπιστώθηκαν με τον έλεγχο είναι περισσότερες. Ως εκ τούτου, η αρμοδιότητα για την επιβολή του προστίμου κρίνεται από το συνολικό ύψος του ποσού στο οποίο ανέρχεται το πρόστιμο και όχι από τα ποσά που επιμετρώνται στις επιμέρους παραβάσεις.

-Ορθώς κρίθηκε με την αναιρεσιβαλλομένη ότι στοιχειοθετήθηκε τόσο η παράβαση της διάθεσης των απορριμάτων χωρίς έγκριση περιβαλλοντικών όρων όσο και η παραβίαση όρου της ΑΕΠΟ, τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα με την αίτηση αναιρέσεως, με την οποία δεν αμφισβητείται η τέλεση των ανωτέρω παραβάσεων, αλλά προβάλλεται ότι οι αποδιδόμενες παραβάσεις επιβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις, οι οποίες αφορούν χώρους υγειονομικής ταφής απορριμάτων (ΧΥΤΑ) και όχι χώρους ταφής απορριμάτων (Χ.Τ.Α), όπως χαρακτηρίζεται ο χώρος στη θέση «Καλαμάκι» του Δήμου Θέρμης Νομού Θεσσαλονίκης, καθώς και ότι ο Σύνδεσμος κατέβαλλε επί πολλά έτη προσπάθειες εξεύρεσης νέου χώρου, είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Το ύψος του επιβληθέντος προστίμου δεν τελεί σε δυσαναλογία με το είδος των παραβάσεων και τον επιδιωκόμενο με το σύστημα του νόμου σκοπό της προστασίας του περιβάλλοντος. Είναι συνεπώς αβάσιμος ο λόγος περί παραβίασεως της αρχής της αναλογικότητας, ενώ κατά τα λοιπά η αμφισβήτηση της ορθότητας της ουσιαστικής κρίσης του δικαστηρίου της ουσίας ως προς το ύψος του προστίμου δεν είναι επιτρεπτή κατ'αναίρεση.

Πρόεδρος: *Χρ. Ράμμος*

Εισηγητής: *Χρ. Παπανικολάου*

Δικηγόροι: *Χαρ. Χρυσανθάκης, Β. Κορκίζογλου*

Βασικές Σκέψεις

1. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, η οποία ασκείται κατά τον νόμο ατελώς, ζητείται η αναίρεση της 984/2009 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, με την οποία έγινε εν μέρει δεκτή προσφυγή του αναιρεσιδόντος νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου κατά της 1757/2.5.2007 απόφασης του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., με την οποία είχε επιβληθεί σε βάρος του προστίμου συνολικού ύψους 169.000 ευρώ, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 30 του ν. 1650/1986 (Α' 160).

2. Επειδή, στο άρθρο 4 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του ν. 3010/2002 (Α΄ 91), ορίζονται τα εξής: «1.α. Για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων ή τη μετεγκατάσταση υφισταμένων, τα οποία έχουν καταταγεί στις κατηγορίες που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο, απαιτείται η έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος. Έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος απαιτείται επίσης για την επέκταση, την τροποποίηση ή και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων, που έχουν καταταγεί στις παραπάνω κατηγορίες, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. ...». Εξάλλου, στο άρθρο 12 του ν. 1650/1986 ορίζεται ότι «1. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων γίνεται με τρόπο ώστε: α) να μη δημιουργούνται κίνδυνοι για την υγεία και το περιβάλλον και ενοχλήσεις από θόρυβο ή δυσοσμίες, β) να μην προκαλείται υποβάθμιση στο φυσικό περιβάλλον και σε χώρους που παρουσιάζουν ιδιαίτερο οικολογικό, πολιτιστικό και αισθητικό ενδιαφέρον, γ) να εξοικονομούνται πρώτες ύλες και να μπορεί να γίνει η μεγαλύτερη δυνατή επαναχρησιμοποίησή τους. 2. Υπόχρεοι φορείς για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων είναι οι ΟΤΑ που μπορούν όμως να μη δέχονται τη διαχείριση στερεών αποβλήτων που λόγω της σύνθεσης, του είδους ή της ποιότητας και ποσότητάς τους δεν είναι δυνατό να διατεθούν μαζί με τα οικιακά. Στην περίπτωση αυτή υπόχρεοι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων είναι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα από τις δραστηριότητες των οποίων προέρχονται τα απόβλητα ή τρίτα πρόσωπα στα οποία μπορούν ν` αναθέτουν την εκτέλεση των σχετικών εργασιών, μετά από άδεια που χορηγείται και στις δύο περιπτώσεις από τον οικείο νομάρχη ...». Εξάλλου, στην 4η Ομάδα (Συστήματα Υποδομών) του Παραρτήματος 1 της ΚΥΑ 15393/ 2332/5.8.2002 «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3010/2002 ...» (Β΄ 1022), περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η υγειονομική ταφή μη επικίνδυνων αποβλήτων (υποκατηγορίες 1 και 2).
3. Επειδή, στο άρθρο 5 παρ. 1 της Υγειονομικής Διάταξης «περί συλλογής, αποκομιδής και διαθέσεως απορριμμάτων» (Ε1β/301/10.2.1964 κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας - Πρόνοιας και Εσωτερικών, Β΄ 63) - η οποία είχε εκδοθεί βάσει της κατ' άρθρο 2 του α.ν. 2520/1940 «περί υγειονομικών διατάξεων» (Α΄ 273) εξουσιοδότησης, προβλεπόταν ότι η όλη διαδικασία χορήγησης άδειας διάθεσης απορριμμάτων διέρχεται από δύο στάδια. Κατά το πρώτο στάδιο, τόσο ο χώρος όσο και η μέθοδος απόθεσης απορριμμάτων που θα εφαρμοστεί επιλέγονται από τον οικείο Δήμο ή Κοινότητα, επί των θεμάτων δε αυτών, ήτοι του χώρου και της μεθόδου, αποφαινεται τελεσιδικώς ο Νομάρχης μετά από σύμφωνη γνώμη επιτροπής, την οποία συγκροτεί ο ίδιος και η οποία διαπιστώνει τη συνδρομή των αναγκαίων όρων. Κατά το δεύτερο στάδιο, μετά την έκδοση της ανωτέρω νομαρχιακής απόφασης, ο Δήμος ή η

Κοινότητα υποβάλλει στο Υγειονομικό Κέντρο πλήρη μελέτη διάθεσης των απορριμμάτων, η οποία περιλαμβάνει και κανονισμό λειτουργίας, ο δε Νομάρχης, μετά από σύμφωνη γνώμη του Υγειονομικού Κέντρου, παρέχει την άδεια διάθεσης των απορριμμάτων στο συγκεκριμένο χώρο με τη συγκεκριμένη μέθοδο.

4. Επειδή, ορισμένοι βασικοί κανόνες για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων τέθηκαν με την Οδηγία 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου, που μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με την ΚΥΑ 49541/1424/9.7.1986 (Β' 444). Η Οδηγία αυτή τροποποιήθηκε με την Οδηγία 91/156/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18.3.1991, η οποία με το άρθρο 1 αυτής αντικατέστησε τα άρθρα 1 - 12 της προηγούμενης Οδηγίας. Τη νεώτερη αυτή Οδηγία μετέφερε στην ελληνική έννομη τάξη η ΚΥΑ 69728/824/16.5.1996 (Β' 358/17.5.1996), Στις ανωτέρω ΚΥΑ ορίστηκε ότι η διάθεση στερεών αποβλήτων γινόταν ύστερα από την έκδοση άδειας διάθεσης (άρθρο 9 ΚΥΑ 49541/1424/9.7.1986), ή έγκριση περιβαλλοντικών όρων κατά τις διατάξεις του ν. 1650/1986 και έκδοση άδειας διάθεσης (άρθρο 10 ΚΥΑ 69728/824/16.5.1996), αντίστοιχα. Στις μεταβατικές διατάξεις των ανωτέρω ΚΥΑ προβλέφθηκε η προσαρμογή υφιστάμενων συστημάτων, σχεδιασμών και χώρων διάθεσης στερεών αποβλήτων στις νεώτερες κάθε φορά διατάξεις. Ειδικότερα, στις μεταβατικές διατάξεις της ΚΥΑ 49541/1424/9.7.1986 (άρθρο 14) ορίστηκε ότι μέσα σε 6 μήνες από τη δημοσίευση της ΚΥΑ έπρεπε να δηλωθούν στις οικείες περιφερειακές Υπηρεσίες του Υπουργείου ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. όλες οι εγκαταστάσεις διάθεσης στερεών αποβλήτων του Νομού, προκειμένου να χορηγηθεί στους αρμόδιους φορείς προσωρινή άδεια διάθεσης του άρθρου 9, με τέτοιους όρους, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία της Δημόσιας Υγείας και του Περιβάλλοντος. Στις μεταβατικές διατάξεις της ΚΥΑ 69728/824/16.5.1996 (άρθρο 19) ορίστηκε ότι από την έναρξη ισχύος της απόφασης αυτής κάθε φορέας διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, όταν προέβαινε σε διάθεση ή αξιοποίηση των στερεών αποβλήτων, όφειλε να είχε λάβει την προβλεπόμενη στο άρθρο 4 του ν.1650/86 έγκριση περιβαλλοντικών όρων σύμφωνα με τη διαδικασία της ΚΥΑ 69269/5387/1990. Εξάλλου, στα άρθρα 11 και 12 της ΚΥΑ 69728/824/16.5.1996 προβλέφθηκε η υποχρέωση των φορέων διαχείρισης για την αποκατάσταση χώρων διάθεσης στερεών αποβλήτων, ως προς τους οποίους είχε λήξει η άδεια διάθεσης ή ήταν ανεξέλεγκτοι. Η ΚΥΑ 69728/824/16.5.1996 καταργήθηκε μεταγενεστέρως με το άρθρο 16 παρ. 3 της ΚΥΑ 50910/2727/2003 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων - Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης» (Β' 1909/2003). Στο άρθρο 2 της ΚΥΑ 50910/2727/2003, με τον τίτλο «Ορισμοί», ορίζονται τα εξής: «Για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης νοούνται ως: α) (...) ε) «διάθεση»: κάθε εργασία που αναφέρεται στο Παράρτημα IV.A ...». Στο Παράρτημα IV.A («Εργασίες Διάθεσης») της απόφασης αυτής, μεταξύ των εργασιών διάθεσης αποβλήτων, συγκαταλέγονται η «Απόθεση επάνω ή μέσα στο έδαφος (π.χ. υγειονομική

- ταφή)» (περ. D1). Στο άρθρο 8 της ίδιας ΚΥΑ με τον τίτλο «Όροι και προϋποθέσεις για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων» ορίζεται ότι: «1. ... 2. Διάθεση, αξιοποίηση, προσωρινή αποθήκευση και μεταφόρτωση στερεών αποβλήτων. Για τη διάθεση, αξιοποίηση, προσωρινή αποθήκευση και μεταφόρτωση των στερεών αποβλήτων απαιτείται: α. Έγκριση περιβαλλοντικών όρων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 3, 4 και 5 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 1, 2 και 3 του Ν. 3010/2002, και στις κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί σε εφαρμογή τους όπως την 15393/2332/2002 κοινή υπουργική απόφαση (Β΄ 1022), την 25535/3281/2002 κοινή υπουργική απόφαση (Β΄ 1463) και 11014/703/2003 (Β΄ 332)... β. Άδεια διάθεσης, αξιοποίησης προσωρινής αποθήκευσης ή μεταφόρτωσης στερεών αποβλήτων ...». Στο άρθρο 15 της ανωτέρω Κ.Υ.Α. ορίζεται ότι «Σε οποιονδήποτε γίνεται υπαίτιος παράβασης των διατάξεων της παρούσας απόφασης με πράξη ή παράλειψη, επιβάλλονται οι ποινικές, αστικές και διοικητικές Κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 28, 29 και 30 του Ν. 1650/1986, όπως ισχύουν ...». Στα άρθρα 10 και 16 της ΚΥΑ 29407/3508/2002 με τίτλο «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή αποβλήτων», (Β 1572/16.12.2002), καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας υγειονομικής ταφής αποβλήτων (άρθρο 10) και οι όροι για τη συνέχιση λειτουργίας των υφιστάμενων χώρων υγειονομικής ταφής (άρθρο 16), προβλέπεται δε ότι υφιστάμενοι χώροι υγειονομικής ταφής μπορούν να συνεχίσουν να λειτουργούν, έως και 7 έτη μετά την έκδοση της ΚΥΑ, υπό την προϋπόθεση λήψης των οριζόμενων στη διάταξη του άρθρου 16 μέτρων, δηλαδή την υποβολή και έγκριση σχεδίου διευθέτησης του χώρου καθώς και την εκτέλεση των έργων διευθέτησης με βάση σχετική άδεια.
5. Επειδή, στην παράγραφο 1 του άρθρου 30 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 4 του ν. 3010/2002, ορίζεται ότι «1. Σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που προκαλούν οποιαδήποτε ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή παραβαίνουν τις διατάξεις του νόμου αυτού ή των κατ' εξουσιοδότηση του εκδιδόμενων διαταγμάτων ή υπουργικών ή περιφερειακών ή νομαρχιακών αποφάσεων, καθώς και στους παραβάτες των όρων και των μέτρων που καθορίζονται με τις διοικητικές πράξεις, που προβλέπονται στα άρθρα 11 και 12 των νόμων 1515/1985 (ΦΕΚ 18 Α΄) και 1561/1985 (ΦΕΚ 148 Α΄), ανεξάρτητα από την αστική ή ποινική ευθύνη, επιβάλλεται ως διοικητική κύρωση πρόστιμο, από πενήντα (50) μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ, ύστερα από εισήγηση είτε των κατά το άρθρο 6 υπηρεσιών είτε των κατά το άρθρο 26 κλιμακίων Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συχνότητα, την υποτροπή, το ύψος υπέρβασης των θεσμοθετημένων ορίων εκπομπών και την παραβίαση των περιβαλλοντικών όρων ως εξής: α. από τον οικείο Νομάρχη, εφόσον το πρόστιμο που προτείνεται ανέρχεται έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, β...». Στο άρθρο 9 του ν. 2947/2001 (Α΄ 228) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Α.

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων "Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος" (Ε.Υ.Ε.Π.), η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. 2. Αρμοδιότητες της Ε.Υ.Ε.Π. είναι: α. Ο έλεγχος και η παρακολούθηση της εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων που επιβάλλονται για την πραγματοποίηση έργων και δραστηριοτήτων του Δημοσίου, του ευρύτερου δημόσιου τομέα και της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και η εισήγηση για την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης αυτών... 4. Οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος της Ε.Υ.Ε.Π. μπορούν να διενεργούν αυτοψίες σε κάθε δημόσιο ή ιδιωτικό έργο ή δραστηριότητα που υπάγεται στις διατάξεις περί προστασίας περιβάλλοντος ή επιβάλλεται για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της παρ. 2 του παρόντος και να προβαίνουν σε ελέγχους και μετρήσεις, καθώς και στη συλλογή κάθε χρήσιμου κατά την κρίση τους στοιχείου για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ε.Υ.Ε.Π.. Τούτο ισχύει ανεξάρτητα από την τυχόν αρμοδιότητα άλλης αρχής να προβαίνει σε ανάλογο έλεγχο. Μετά από κάθε έλεγχο συντάσσεται έκθεση αυτοψίας από τον Επιθεωρητή ή το κλιμάκιο Επιθεωρητών που ενήργησαν τον έλεγχο. Εφόσον διαπιστωθεί παράβαση της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος ή των περιβαλλοντικών όρων που έχουν επιβληθεί, συντάσσεται σχετική έκθεση ελέγχου η οποία επιδίδεται στον παραβάτη, ο οποίος ταυτόχρονα καλείται σε απολογία ... Ύστερα από την υποβολή της απολογίας ή την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας που τάχθηκε για την υποβολή της, ο Επιθεωρητής Περιβάλλοντος συντάσσει αιτιολογημένη πράξη βεβαίωσης ή μη της παράβασης. Αντίγραφο της πράξης βεβαίωσης της παράβασης αποστέλλεται στην αρχή που χορήγησε στον παραβάτη την άδεια κατασκευής ή λειτουργίας του έργου ή έναρξης της δραστηριότητας ή, κατά περίπτωση, την ανανέωση αυτών...5. Σε περίπτωση που με την έκθεση της προηγούμενης παραγράφου διαπιστώνεται ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή άλλη παράβαση από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 30 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ Α΄ 160), όπως εκάστοτε ισχύει, η Ε.Υ.Ε.Π. εισηγείται την επιβολή προστίμου, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, ως εξής: α. ... γ. στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, εφόσον το πρόστιμο υπερβαίνει τα πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δραχμές... 6. Η είσπραξη των επιβαλλόμενων προστίμων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). 7. Για πρόστιμα ύψους άνω των 5.000.000 δραχμών, η προσφυγή κατά της πράξης επιβολής των προστίμων ασκείται ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου, το οποίο δικάζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό».
6. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτουν τα εξής: Στο χώρο διάθεσης απορριμμάτων του αναιρεσειόντος Συνδέσμου ΟΤΑ Μείζονος Θεσσαλονίκης, ο οποίος βρίσκεται στη θέση «Καλαμάκι» της πρώην Κοινότητας Ταγαράδων του Νομού Θεσσαλονίκης και

είχε εγκριθεί ως χώρος προοριζόμενος για τη διάθεση απορριμμάτων, με την μέθοδο υγιεινής ταφής, με την ΔΥ/ΑΙ/47366/1.12.1980 απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, εκδοθείσα προφανώς κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 1 της ΚΥΑ Ε1β/301/10.2.1964, διενεργήθηκε στις 19, 20, 21, 26 και 27 Ιουλίου 2006 επιθεώρηση από κλιμάκιο επιθεωρητών της Ε.Υ.Ε.Π. του Τομέα Βορείου Ελλάδος, για τον έλεγχο τήρησης των περιβαλλοντικών όρων και της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Μετά τη διενέργεια του ως άνω ελέγχου συντάχθηκε έκθεση αυτοψίας που συνυπογράφηκε από τον εκπρόσωπο τον αναιρεσιώντος Συνδέσμου και τους επιθεωρητές. Με την ανωτέρω έκθεση αποδόθηκαν στο αναιρεσιόνο οι ακόλουθες παραβάσεις: **A)** Διάθεση απορριμμάτων στο χώρο αυτό, χωρίς προηγούμενη έγκριση περιβαλλοντικών όρων κατά παράβαση του άρθρου 8 της ΚΥΑ 50910/2003 και χωρίς προηγούμενη άδεια διάθεσης και συνέχισης λειτουργίας κατά παράβαση της ίδιας ως άνω διάταξης σε συνδυασμό με τα άρθρα 10 και 16 της ΚΥΑ 29407/3508/2002 και **B)** παράλειψη κατασκευής μονάδας βιολογικού καθαρισμού και επεξεργασίας των στραγγισμάτων κατά παράβαση του υπ' αριθ. 12 όρου της ΚΥΑ 82409/5.9.1996, με την οποία είχαν εγκριθεί περιβαλλοντικοί όροι για την ανάπλαση 100 στρεμμάτων του ως άνω χώρου. Στη συνέχεια, εκδόθηκε η 1757/2.5.2007 απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., με την οποία επιβλήθηκε σε βάρος του αναιρεσιώντος πρόστιμο 91.000 ευρώ για την πρώτη παράβαση και 69.000 ευρώ για τη δεύτερη, συνολικού ύψους 169.000 ευρώ, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 30 του ν. 1650/1986.

7. Επειδή, με την αναιρεσιβαλλομένη απορρίφθηκε ο λόγος αναιρέσεως με τον οποίο είχε προβληθεί ότι αρμόδιος για την επιβολή των προστίμων για κάθε μία από τις αυτοτελείς παραβάσεις ήταν ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, ενόψει του ύψους των προστίμων και όχι ο Υπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Περαιτέρω, η αναιρεσιβαλλομένη έκρινε ότι, όπως βασίμως προβλήθηκε με την προσφυγή, δεν στοιχειοθετείται η παράβαση για τη διάθεση απορριμμάτων στο χώρο αυτό χωρίς την έκδοση σχετικής άδειας, ούτε και παράβαση συνέχισης λειτουργίας του χώρου αυτού ως χώρου υγειονομικής ταφής. Τούτο διότι, σύμφωνα με το άρθρο 16 της ΚΥΑ 29407/3508/2002 ο χώρος αυτός, ως χώρος υγειονομικής ταφής για τον οποίο είχε εκδοθεί άδεια διάθεσης απορριμμάτων και υφιστάμενος κατά την έκδοση της ΚΥΑ αυτής, μπορούσε να συνεχίσει να λειτουργεί έως και 7 έτη μετά την έκδοσή της, υπό την προϋπόθεση λήψης των οριζομένων σ' αυτή μέτρων, δηλαδή την υποβολή και έγκριση σχεδίου διευθέτησης του χώρου καθώς και την εκτέλεση των έργων διευθέτησης με βάση σχετική άδεια. Κατά την αναιρεσιβαλλομένη, ούτε με την προσβληθείσα πράξη ούτε με τη σχετική έκθεση ελέγχου καταλογίστηκε στον Σύνδεσμο ότι παρέλειψε να λάβει τα ως άνω μέτρα (υποβολή σχεδίου διευθέτησης του χώρου κλπ). Η αναιρεσιβαλλομένη έκρινε, περαιτέρω, ότι εφόσον η διάθεση των απορριμμάτων στον ως άνω χώρο γινόταν χωρίς προηγούμενη έγκριση

περιβαλλοντικών όρων, γεγονός που δεν αμφισβητήθηκε με την προσφυγή, στοιχειοθετείται σε βάρος του Συνδέσμου η αποδοθείσα σ' αυτόν παράβαση της διάθεσης των απορριμμάτων χωρίς έγκριση περιβαλλοντικών όρων, όπως τούτο προβλέπεται στο άρθρο 8 της ΚΥΑ 50910/2003. Ακόμη, με την προσφυγή δεν αμφισβητήθηκε η μη λειτουργία μονάδας βιολογικού καθαρισμού για την επεξεργασία των στραγγισμάτων όπως τούτο επιβάλλεται από τον 12ο όρο της ΑΕΠΟ για τη σταδιακή αποκατάσταση μέρους του ενδίκου χώρου. Επομένως, κατά την αναιρεσιβαλλομένη, στοιχειοθετείται η αποδιδόμενη στον Σύνδεσμο παραβίαση όρου της ως άνω απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων. Κατόπιν τούτων, το δικάσαν εφετείο έκρινε ότι νομίμως εκδόθηκε η προσβληθείσα απόφαση επιβολής προστίμου, κατά το μέρος αυτής με το οποίο αποδόθηκε στο αναιρεσείον η παράβαση της διάθεσης απορριμμάτων χωρίς προηγούμενη έγκριση περιβαλλοντικών όρων και περιόρισε το ποσό του προστίμου για την πρώτη παράβαση στις 50.000 ευρώ. Περαιτέρω, διατήρησε το πρόστιμο της δεύτερης παράβασης στο ύψος των 69.000 ευρώ (σύνολο 119.000 ευρώ).

8. Επειδή, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 30 παρ. 1 του ν. 1650/1986 και του άρθρου 9 του ν. 2947/2001 η κύρωση η οποία επιβάλλεται για τη ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατόπιν ελέγχου των οργάνων που αναφέρονται στη σκέψη 5 είναι ενιαία, έστω και εάν οι παραβάσεις που διαπιστώθηκαν με τον έλεγχο είναι περισσότερες. Ως εκ τούτου, η αρμοδιότητα για την επιβολή του προστίμου κρίνεται από το συνολικό ύψος του ποσού στο οποίο ανέρχεται το πρόστιμο και όχι από τα ποσά που επιμετρώνται στις επιμέρους παραβάσεις. Συνεπώς, αρμοδίως επιβλήθηκε το πρόστιμο από τον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και ο περί του αντιθέτου λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.
9. Επειδή, κατά τα γενόμενα δεκτά με την αναιρεσιβαλλομένη, η διάθεση των απορριμμάτων στον συγκεκριμένο χώρο γινόταν χωρίς προηγούμενη έγκριση περιβαλλοντικών όρων, η οποία επιβαλλόταν από τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1α του ν. 1650/1986, όπως ίσχυαν κατά τον χρόνο έκδοσης της προσβληθείσας πράξης σε συνδυασμό με εκείνες του άρθρου 8 της ΚΥΑ 50910/2003, αλλά και από τις προγενέστερες διατάξεις, πάγιες και μεταβατικές, των άρθρων 10 και 19 της ΚΥΑ 69728/824/16.5.1996. Περαιτέρω, στον χώρο διάθεσης δεν λειτουργούσε μονάδα βιολογικού καθαρισμού για την επεξεργασία των στραγγισμάτων, όπως τούτο επιβαλλόταν από τον 12ο όρο της ΚΥΑ 82409/5.9.1996 με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για τη σταδιακή αποκατάσταση μέρους του χώρου αυτού. Συνεπώς, ορθώς κρίθηκε με την αναιρεσιβαλλομένη ότι στοιχειοθετήθηκε τόσο η παράβαση της διάθεσης των απορριμμάτων χωρίς έγκριση περιβαλλοντικών όρων όσο και η παραβίαση όρου της ως άνω ΑΕΠΟ, τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα με την αίτηση αναιρέσεως, με την οποία δεν αμφισβητείται η τέλεση των ανωτέρω παραβάσεων, αλλά

προβάλλεται ότι οι αποδιδόμενες παραβάσεις επιβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις, οι οποίες αφορούν χώρους υγειονομικής ταφής απορριμμάτων (ΧΥΤΑ) και όχι χώρους ταφής απορριμμάτων (Χ.Τ.Α.), όπως χαρακτηρίζεται ο χώρος στην θέση «Καλάμακι» του Δήμου Θέρμης Νομού Θεσσαλονίκης, καθώς και ότι ο Σύνδεσμος κατέβαλε επί πολλά έτη προσπάθειες εξεύρεσης νέου χώρου, είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Τέλος, το ύψος του επιβληθέντος προστίμου δεν τελεί σε δυσαναλογία με το είδος των παραβάσεων και τον επιδιωκόμενο με το σύστημα του νόμου σκοπό της προστασίας του περιβάλλοντος. Είναι συνεπώς αβάσιμος ο λόγος περί παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας, ενώ κατά τα λοιπά η αμφισβήτηση της ορθότητας της ουσιαστικής κρίσης του δικαστηρίου της ουσίας ως προς το ύψος του προστίμου δεν είναι επιτρεπτή κατ' αναίρεση.

10. Επειδή, κατόπιν τούτων, η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.